

SEZNÁMENÍ SE SKALÁKEM

Místo realizace: HRUBOSKALSKÉ SKALNÍ MĚSTO

Termín realizace: ŘÍJEN

Cíle:

- ⊙ Žák zažije skalní město prostřednictvím svých smyslů.
- ⊙ Žák je motivován se do Skaláku vracet.

Anotace:

Žáci zažijí skalní město prostřednictvím svých smyslů - **hledají v něm všechny barvy duhy a ve dvojicích prozkoumávají jaký je Skalák na dotek**. Nakonec se vydají za tajemným zvukem a **nacházejí vzkaz od Ducha skalního města**, který je vyzývá, aby se se Skalákem zkusili skamarádit – vraceli se do něj. V tajemné truhličce **naleznou dárek od Ducha – deník**, do kterého si mohou zapisovat svoje zážitky ze Skalního města.

Délka: 170 min.

Harmonogram:

(20 min.) aktivita Úvodní slovo v kempu	08:30 – 08:50
(40 min.) aktivita Barvy Skaláku	08:50 – 09:30
(15 min.) přestávka, svačina u krmelce	09:30 – 09:45
(45 min.) aktivita Skalák na dotek	09:45 – 10:30
(20 min.) aktivita Setkání s Duchem Skaláku	10:30 – 10:50
(30 min.) přesun do kempu	10:50 – 11:20

Počet průvodců: minimálně 2 (duch skalního města + lektor)

- ! Pozor, aby byli přítomni všichni lektori, kteří mluví v audiovzkazu – upravit dle toho dopis od Ducha.

PŘÍPRAVA TŘÍDA:

- PRVNÍ KONTAKT - Třída obdrží **audiovzkaz** od lektorů, žáci si ho týden před projektovým dnem poslechnou a mohou poslat lektorům audio odpověď.
- PRŮBĚŽNÁ PRÁCE - Během úvodního projektového dne žáci dostanou dárek od Ducha skalního města – **deník**. Úkolem pedagoga je najít ve výuce prostor pro práci s deníkem – cílem je, aby si děti sami zapisovali, kreslili do deníku svoje prožitky ve skalním městě. Deník je jejich soukromým zápisníkem, druží včetně dospěláků mohou nahlédnout jen s jeho souhlasem.
- POMŮCKY NA PD:
  - podsedák
  - vhodné (teplé) oblečení do terénu
  - čaj do termosky
  - pevná obuv
  - tužka/propiska
- ROZDĚLENÍ DO DVOJIC: předem ve škole vytvořit vhodné dvojice pro důvěrovou aktivitu Skalák na dotek.

PŘÍPRAVA LEKTOŘI:

- dopis od ducha - tisknout a aktualizovat
- deníky – vytisknout, sešít
- truhlička s deníky + duch – instruovat ducha = duch vychází z kempu v 9:00 jde kolem boulders a zadem přes osyp (my máme právě svačinu u krmelce) – rozmístí pírka jako indicie od skály s dírou až k průlezu, na plošinu za průlezem rozsvítí **IKEA svíčku** a k ní dá **dopis**, do spáry schová truhličku s deníky, vyleze po dřevěném žebříku nad plošinu a tam skryt hraje, na do mluvený signál až do chvíle, kdy nacházíme první pírko...

Pomůcky pro ducha:

- **svíčka**
  - **čajové svíčky**
  - **zapalovač/sirky**
  - **pírka**
  - **truhlička s deníky**
  - **dopis od Ducha**
- dotazníky zpětné vazby – vytisknout a předat
  - zjistit dopravu na PD, tj. časy – konec a začátek
  - audio vzkaz pro žáky – nahrát + poslat do školy
- „Ahoj, my jsme Léňa a Vítek ze Sedmihorek
dozvěděli jsme se, že máte rádi přírodu, a proto bychom vás chtěli pozvat
na dobrodružnou výpravu do skalního města
budeme vás čekat příští týden*

v kempu v Sedmihorkách
v malém Skaláčku
a když se vám bude u nás líbit
můžeme něco společně podniknout častěji.
Těšíme se na vás.“

Aktivita 1: Úvodní slovo v kempu

místo: kemp Sedmihorky, malý Skaláček (pískovcové balvany na louce nad pláží)

časová dotace: 15 min.

cíl:

- ☉ Žáci a lektori se vzájemně představí.

pomůcky:

- dřevěné placky na jména
- lihové fixy
- mluvicí předmět (pírko, pískovec)

postup:

Otvírák: Dostali jste od nás vzkaz? Kdo z vás už u nás byl na programu? Jaký program jste měli?

Představení: Za použití putovního pířka se představí nejprve lektori a pak i žáci – jméno a co rád dělám.

Pohybová aktivita: Pohyb (výskok, zavřtění pánví, atp.) udělá ten, kdo: Byl někdy ve Skaláku? Kdo tam chodí opakovaně? Kdo tam nebyl? Kdo tam zažil dobrodružství? (Dle času.)

Přemostění k aktivitě: Dnes zažijete Skalák, tak jak ho možná ještě neznáte. Trochu jinak...

Aktivita 2: Barvy Skaláku

místo: aktivita začíná u Velryby a končí na rozcestí nad Velrybou

časová dotace: 30 min.

cíl:

- ☉ Žák vnímá barevnost přírody skalního města.

pomůcky:

- barevná sklíčka v barvách duhy
- látkový sáček na sklíčka
- vzorník barev pro výtvarníky

postup:

- **lektor vypráví:** nedávno viděl krásnou duhu, ta se ale najednou začala rozpouštět před očima, podíval se na zem a uviděl tam barevné střípky – kousky duhy. „Musel jsem je rychle sebrat, aby nezmizely“. Pak vytáhne z kapsy jeden barevný kousek skla (střípek duhy) a podívá se skrze něj proti světlu. „Uvědomil jsem si, že duha, její barvy nejsou jen na obloze, ale jsou všude kolem nás“. Poté obejde žáky se sáčkem a každý žák vylosuje jedno barevné sklíčko a má za úkol sbírat přírodniny stejné barvy
- od Velryby se přesouváme na rozcestí nad ní a sbíráme barvy

- **společné skládání duhy:** na rozcestí žáci společně složí duhu, tím že na umetené místo na zem položí vedle sebe jednotlivé barvy (červená, oranžová, žlutá, zelená, modrá, fialová)
- s žáky případně probereme, jaká barva duhy nám schází – kde a kdy by se dala v přírodě nalézt?
- **Jak je příroda ve Skaláku pestrobarevná, to by člověk na první pohled neřekl!**

! Sklíčka, jejichž barvu nelze v daném ročním období nalézt, si můžou žáci vyměnit za jiná –před tím, je vhodné použít vzorník barev a motivovat k dalšímu pátrání (např. modrá má i velmi tmavé odstíny – pařížská modř, indigo).

PŘESTÁVKA: 15 min., u krmelce (dle času příjezdu)

Aktivita 3: Skalák na dotek

místo: okolí písečného osypu mezi skalními věžemi Skluzavka a Opozdilec

časová dotace: 45 min.

cíl:

- ⊙ Žák vnímá skalní město a jeho specifičnost skrze svůj hmat.

pomůcky:

- krytky na oči
- zvoneček
- lístečky s přídavnými jmény
- losovací lístečky
- látkový sáček na losování

postup:

- **rozdělení do dvojic:** (nejlépe si dvojice rozhodnou už předem ve škole), volba je jen na nich, protože se jedná o aktivitu, kde hraje důležitou roli důvěra
- **úvod:** „*Jsmo ve Skaláku v místě skalních věží, kde v létě téměř na každé z nich visí nějaký horolezec; přestože mi dnes nebudeme lézt, budeme potřebovat to co každý horolezec - hmat a důvěru (zodpovědnost za druhého).*“
- **aktivace hmatu:** žáci si zahřejí dlaně třením o sebe, pak dlaně položí na oči, cítí teplo, pomalu ruce oddalují a podívají se na skalní město, pak si žáci stoupnou naproti sobě do dvojic, zavřou oči a ohmatají si spolužáka, jaký je na dotek – lektor uzavře: „*Zjistili jsme, že hmat vám funguje, pokračujeme k dalšímu úkolu.*“
- **individuální průzkum místa:** každý žák dostane lísteček s vypsáními přídavnými jmény, tj. vlastnosti povrchů v přírodě skalního města (drsný - hebký; vlhký - suchý; pevný - sypký; hladký – členitý) - sám za sebe si projde okolí a najde místa, která mají vypsané vlastnosti, poté vrátí lísteček (10 min.)

- Žáci si stoupnou za sebe do řady, postupně si každý vylosuje 1 lísteček, na kterém je uvedena dvojice vlastností (např. hladký - členitý), popojde do ústraní a tajně si ho přečte a pak jej uschová
- **průzkum ve dvojici:** Žáci vytvoří opět dvojice; úkolem nyní je zavést svého „nevidomého parťáka“ (záslepka na oči) na místa, kde může nahmatat vlastnosti, které si vodič vylosoval a nechat ho hádat, jestli pozná správnou dvojici; poté se vystřídají
- kdo už má hotovo vrátí záslepku a může pokračovat v průzkumu jen se zavřenýma očima, nebo se s místem kontaktovat dle svých aktuálních potřeb
- před aktivitou lektori názorně předvedou, jak správně vést slepého kamaráda
- **závěr: *Jaká pro vás byla krajina pískovcového skalního města po hmatu? Je nějaká vlastnost, kterou se možná liší od okolních krajín – luk, lesů, polí...je více___je méně___?***
- **reflexe:** Žáci vyjadřují, jak se jim aktivita líbila zaujmutím postoje „květina“ – zvadlá až rozkvetlá.

! Důležité instrukce: dobře se starat o kamaráda, který nevidí, pomůže slovní popis toho, jak vypadá cesta, co ho čeká. Nechat ho na místě, aby si ho ohmatal do sytosti a užil, pokud začne hmatat i jinam, nechat ho a třeba jen pak vrátit k vybrané kvalitě. Jsi vodič a máš svého slepého kamaráda jsi za něj zodpovědný.

! Lektor na konci aktivity odesílá SMS zprávu Duchovi, aby začal hrát.

Aktivita 4: Setkání s Duchem Skaláku

místo: od písečného osypu jde skupina na plošinu u skalních věží Překrok a Ostříž

časová dotace: 40 min.

cíl:

☉ Žák je motivován pro další návštěvu Skaláku.

pomůcky:

- dřevěná truhlička
- deníky (dle počtu žáků a pedagogů)
- pířka na vyznačení cesty
- velká IKEA svíčka (na místo, kde leží vzkaz od Ducha)
- vzkaz od Ducha
- „Duch“ s hudebním nástrojem

postup:

- **následování tajemného zvuku:** po zakončení předchozí aktivity žáci uslyší zvuk, který je vede (v podvečerní atmosféře) vzhůru ke skalním věžím
- **nalezení vzkazu a deníků:** žáci následují zvuk a objeví pířku (svíčky), dále pokračují podle nich a hlas ducha pomalu utichá – přicházejí

- k puklině ve skále, kterou se protahují a přicházejí na skalní plošinu, kde nacházejí vzkaz od Ducha
- třídní učitel/ka jej rozbálí a nahlas všem přečte:

Zdravím Vás, poutníci!

Já jsem Duch Skaláku a přilákal jsem vás na moje oblíbené místo.

Rád bych vám ukázal mnohem víc zajímavých a úžasných míst a věcí tady kolem.

Budu potěšen, když se budete ve zdejší přírodě cítit jako doma a když si Skalák zamilujete tak, jako ho miluju já.

Moji přátelé - skály, lesní pěšinky, pramínky, zvířátka, stromy a květiny, budou vděční za setkání s citlivými a ohleduplnými lidskými bytostmi.

Lenka a Vítek to tu dobře znají a budou rádi vašimi průvodci. Rozhlédněte se teď kolem, někde jsem tu pro vás schoval malý dárek.

Věřím, že se vám bude líbit.

S úctou, Váš Duch

- žáci dle vzkazu hledají a v puklině nalézají truhličku s deníky, někdo z žáků čte vzkaz uvnitř deníku:

Tento deník Tě bude provázet při dobrodružstvích, která zažiješ v přírodě skalního města.

Pomůže Ti vzpomenout si na všechny přátele, které jsi ve Skaláku potkal.

Můžeš si do něj psát, kreslit nebo vlepovat kousky přírody - během našich společných výprav i kdykoliv jindy. I když půjdeš do přírody sám, s rodinou nebo třeba s kamarády. Můžeš do něj zaznamenat své zážitky i věci, které si doteď o Skaláku nevěděš.

- třída na vzkaz reaguje (např. hledají ducha v okolí, jako indicii vnímají obrázek na deníku = chtějí se vydat tam, kde vidí borovici na skále – pedagogové a lektor je musí přesměrovat – nakonec nechávají Duchovi vzkaz v podobě nápisu v písku.)
- lektor zakončí setkání s Duchem: „Když nás o to duch poprosil, tak my to rádi uděláme a budeme se s vámi vídat během tohoto školního roku a pomáhat vám s objevováním skalního města a jeho různých tajemství. Budeme se na vás těšit zase za měsíc, tady ve skalním městě.“

- Duchovi vrátíme pířka – dáme je do truhličky a truhličku schováme do spáry!
- třída odchází pod Čertovu ruku a po cestě kolem Boulders zpátky do kempu

! Dospělá část skupiny se hlídá, aby nemluvila o Duchovi mimo rámeč, toho, co jsme zažili společně. Děti mají nastražené uši.

ZÁVĚR

- předání dotazníků zpětné vazby
- krátké info, co nás čeká příště a co je potřeba si připravit
  - (malování pravěkého moře za pomoci linorytů zkamenělin, předat pomůcky nebo domluvit předání!)
  - s sebou pomůcka na aktivitu = petláhev 1,5 l s vodou (teplá = funguje chvíli jako termoláhev:-)

Tento materiál vznikl za finanční podpory Libereckého kraje.